

9. Horowitz Donald L. Irredentas and Secessions: Adjacent Phenomena, Neglected Connections. *International Journal of Comparative Sociology*. 1992. Vol. 23, № 1-2 (Jan.-Apr.). P. 118.
10. Irredentism in Africa: The Somali-Kenya Boundary Dispute / David E. Kromm. *Transactions of the Kansas Academy of Science (1903)*. Autumn, 1967. Vol. 70, № 3. P. 359–365.
11. Landau Jacob M. The Ups and Downs of Irredentism: The case of Turkey (Chapter 6). *Irredentism and International Politics* / Chazan N. (ed.). Boulder, CO : Lynne Rienner Publ., 1991. P. 81.
12. Neuberger B. Irredentism and Politics in Africa. *Irredentism and International Politics* / N. Chazan (ed.). Boulder; Colorado; London : L. Rienner Publishers; Adamantine Press, 1991. P. 97–110.

References:

1. Albanskiy faktor krizisa na Balkanakh [Albanian factor of the crisis in the Balkans] : sb. nauch. tr. Moskva : INION RAN, 2004. 192 p. [in Russian].
2. Deklaratsiya pro pryntsyipy mizhnarodnoho prava [Declaration of Principles of International Law]. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_569 [in Ukrainian].
3. Horlo N.V. (2018). Iredentyzm yak etnopolitychnyy protses: peredumovy i prychny vynyknennya [Irredentism as an ethnopolitical process: preconditions and causes]. *Evropský politický a právní diskurz* (Praha, Česká republika). Svazek 6, p. 108–115 [in Ukrainian].
4. Korshuk R.M. (2011). Etnopolitologia [Ethnopolitology] : navch. posib. Kyiv : Alerta. 200 p. [in Ukrainian].
5. Kresin O.V. (2014). Pravo narodiv na samovyznachennya ta protydiya separatyzmu v mizhnarodnomu pravi [The right of peoples to self-determination and counteraction to separatism in international law]. *Derzhava i pravo. Yurydychni i politychni nauky*, issue 65, p. 352–357 [in Ukrainian].
6. Ushakov S.V. (2009). Organy mezhdunarodnogo pravosudiva i problemy etnicheskogo natsionalizma. Mezhdunarodnoye ugovolnoye pravo [Bodies of international justice and problems of ethnic nationalism. International criminal law]. *Moskovskiy zhurnal mezhdunarodnogo prava*. № 2(74), p. 101–117 [in Russian].
7. Ambrosio Thomas. (2001). Irredentism: Ethnic Conflict and International Politics. Praeger, September 30, 240 p.
8. Brubaker R. (1996). Nationalism reframed: Nationhood and the national question in the New Europe. Cambridge : Cambridge University Press, 202 p.
9. Horowitz Donald L. (1992). Irredentas and Secessions: Adjacent Phenomena, Neglected Connections. *International Journal of Comparative Sociology*. Vol. 23, № 1-2 (Jan.-Apr.), p. 118.
10. Irredentism in Africa: The Somali-Kenya Boundary Dispute / David E. Kromm (1967). *Transactions of the Kansas Academy of Science (1903)*. Autumn, vol. 70, № 3, p. 359–365.
11. Landau Jacob M. (1991). The Ups and Downs of Irredentism: The case of Turkey (Chapter 6). *Irredentism and International Politics* / N.Chazan (ed.). Boulder, CO : Lynne Rienner Publ., p. 81.
12. Neuberger B. (1991). Irredentism and Politics in Africa. *Irredentism and International Politics* / N. Chazan (ed.). Boulder; Colorado; London : L. Rienner Publishers; Adamantine Press, p. 97–110.

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.2.21>

POSZCZEGÓLNE ASPEKTY ROZPORZĄDZANIA TOWARAMI NABYTYMI W DRODZE ZRZECZENIA SIĘ NA RZECZ PAŃSTWA

Vsevolod Kniaziev

kandydat nauk prawnych

ORCID ID: 0000-0002-3696-0746

Kniaziev@gmail.com

Adnotacja. Artykuł poświęcono oświeceniu pytań związanych z ustanowieniem funkcji sprzedaży towarów, których przekazano na rzecz państwa poprzez określenie teoretyczne i prawne podstawy realizacji celnej procedury odmowy na rzecz państwa, określenie warunków i procedury objęcia towarów do celnej procedury odmowy na rzecz państwa, badanie specyfiki ewidencji i składowania towarów przekazanych na rzecz państwa, a także określenie charakterystyki rozporządzenia towarami przekazanymi na rzecz państwa.

Podkreślono, że rozporządzanie towarami przekazanymi na własność państwa w ramach celnej procedury odmowy na rzecz państwa charakteryzuje się zbiorem specyficznych cech merytorycznych związanych z warunkami wybranej procedury celnej. Zaproponowano, aby rozważyć procedurę wprowadzania towarów do celnego reżimu odmowy na rzecz państwa jako normatywnie określoną procedurę odmowy właściciela towarów zagranicznych na rzecz państwa podczas przemieszczania towarów przez granicę celną Ukrainy bez żadnych warunków na jego korzyść wyboru, co ma na celu zapewnienie interesów celnych państwa. Znaczenie i szeroki zakres stosunków społecznych, w ramach których istnieje zabezpieczenie interesów celnych państwa ukraińskiego, z jednej strony, i rozwój elementów działalności organów celnych w zakresie rozporządzania towarami – z drugiej strony, pośredniczą w potrzebie dalszych badań nad tą problematyką.

Słowa kluczowe: reżim celny, procedury celne, towar zagraniczny, odmowa, zezwolenie organu celnego, rozporządzenie, organ celny.

INDIVIDUAL ASPECTS OF THE DISPOSAL OF GOODS OBTAINED BY REFUSAL IN FAVOR OF THE STATE

Vsevolod Kniaziev

Ph. D. in Law

ORCID ID: 0000-0002-3696-0746

Kniaziev@gmail.com

Abstract. The article deals with covering the issues associated with the determination of aspects of disposal of goods transferred in favor of the state through establishing theoretical and legal fundamentals of the implementation of the customs regime of refusal in favor of the state, outlining conditions and procedures of assigning goods to the customs regime in favor of the state, studying the specifics of accounting and storing of goods, which were transferred in favor of the state, as well as defining the characteristics of disposal of goods transferred in favor of the state.

The author emphasizes on the fact that the disposal of goods transferred to state ownership within the customs regime of refusal in favor of the state is characterized by a set of specific substantive features related to the conditions of the relevant customs regime. It is proposed to consider the procedure of assigning goods to the customs regime of refusal in favor of the state as a statutory procedure of a proprietor's refusal of the foreign goods in favor of the state when moving goods across the customs border of Ukraine without any conditions in favor of one's choice, which aims to ensure the customs interests of the state. The importance and wide range of public relations within which the customs interests of the Ukrainian state are ensured, on the one hand and the development of elements of customs authorities' activities on the disposal of goods, on the other hand, necessitate further research.

Key words: customs regime, customs procedures, foreign goods, refusal, customs permit, order, customs body.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ ТОВАРАМИ, ЯКІ НАБУТО ШЛЯХОМ ВІДМОВИ НА КОРИСТЬ ДЕРЖАВИ

Всеволод Князев

кандидат юридичних наук

ORCID ID: 0000-0002-3696-0746

Kniaziev@gmail.com

Анотація. Статтю присвячено висвітленню питань, пов'язаних з установами особливостей реалізації товарів, які передано на користь держави, шляхом визначення теоретико-правових засад реалізації митного режиму відмови на користь держави, окреслення умов і процедури поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави, дослідження специфіки обліку та зберігання товарів, які передано на користь держави, а також визначення характеристик розпорядження товарами, які передано на користь держави.

Акцентовано увагу на тому, що розпорядження товарів, які передано у власність держави в межах митного режиму відмови на користь держави, характеризується сукупністю специфічних змістовних ознак, що пов'язані з умовами обраного митного режиму. Запропоновано розглядати процедуру поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави як нормативно визначений порядок відмови власника від іноземних товарів на користь держави при переміщенні товарів через митний кордон України без будь-яких умов на свою користь вибору, що має на меті забезпечення митних інтересів держави. Важливість і широке коло суспільних відносин, у межах яких відбувається забезпечення митних інтересів Української держави, з одного боку, і розвиток елементів діяльності митних органів щодо розпорядження товарами – з іншого, опосередковують потребу здійснення подальших досліджень цієї проблематики.

Ключові слова: митний режим, митні процедури, іноземний товар, відмова, дозвіл митного органу, розпорядження, митний орган.

Вступ. Митні органи України, відповідно до покладених на них завдань, зобов'язані проводити облік, зберігання, оцінку та розпорядження щодо товарів, які їм передано відповідно до чинного законодавства. При цьому активна інтенсифікація розширення способів реалізації окремих товарів митними органами потребує теоретичного опрацювання. Безпосередньо це торкнулося й визначення сфери суспільних відносин, які пов'язано із застосуванням митного режиму відмови на користь держави. Питання передачі товарів у власність держави на підставі застосування означеного митного режиму є порівняно малодослідженим у науці. Крім того, унаслідок необізнаності учасників митних правовідносин щодо наявних умов розпорядження товарами вказана діяльність є малоефективною.

Основна частина. Метою дослідження є встановлення сутнісних характеристик реалізації товарів, які передано на користь держави, шляхом виконання таких науково-дослідницьких завдань: визначити теоретико-правові засади реалізації митного режиму відмови на користь держави, окреслити умови та процедуру поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави, дослідити специфіку обліку й зберігання товарів, які передано на користь держави, визначити характеристики розпорядження товарами, які передано на користь держави.

При здійсненні дослідження використовувалися загальні та спеціальні методи наукового пізнання: метод системного аналізу, діалектичний метод, формально-логічний метод і структурно-функціональний, а також

низка емпіричних методів. Основу дослідження становлять висновки, які зроблено провідними вченими у сфері митного права, такими як І. Бережнюк, О. Вакульчик, П. Пашко, С. Терещенко, Л. Пісьмаченко, Л. Прус, А. Берзан, О. Грачов, Н. Жанарбаєва, М. Каленський, С. Коляда, У. Романюк, Є. Корнієнко, М. Разумей, Н. Єсипчук, Т. Єдинак, В. Фоменко та інші. Водночас значна кількість проблемних питань реалізації товарів, які передано на користь держави, залишається невирішеною, що свідчить про актуальність обраної теми дослідження.

Практична значимість: результати дослідження цікаві та корисні для вітчизняних законодавців і суб'єктів митного права на фоні актуалізації тенденцій демократизації митної політики.

Новизна й оригінальність дослідження: усі результати отримані самостійно, є оригінальними (відсутні аналоги та некоректні запозичення). Предмет дослідження розглядається в Україні вперше й має перспективу подальшого розвитку.

1. Теоретико-правові засади реалізації митного режиму відмови на користь держави

Категорія «митний режим» тривалий час досліджується, набуваючи нового змістового наповнення залежно від специфіки наукового завдання і стану суспільних відносин, які опосередковано переміщенням через митний кордон. Загалом поміщення товарів і транспортних засобів у певний митний режим ознаменувє застосування визначеного механізму митного контролю, сукупності митних процедур, системи оподаткування, заходів нетарифного регулювання тощо. Указана думка корелює з висновками, які зроблено М. Мельник щодо встановлення сутності поняття «митний режим». Науковцем зазначено, що митний режим як предмет правового регулювання являє собою сукупність митних процедур, що встановлюють правила переміщення товарів через митний кордон України та їх подальше використання з метою забезпечення інтересів держави у митній сфері (Мельник, 2012).

У значенні чинного митного законодавства під митним режимом розуміється комплекс взаємопов'язаних правових норм, що, відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України, визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування й обумовлюють їх використання після митного оформлення (Митний кодекс України, 2012). При цьому законодавством виокремлено відмінні митні режими залежно від особливостей їх змістового наповнення елементами адміністративно-правових і фінансово-правових засобів регулювання, установлених митним законодавством з метою регламентування відносин, що виникають у зв'язку з переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон між митним органом та особою, що їх переміщує (Шульга, 2013).

Як слушно зазначено І. Кекіш, можливість вибору митного режиму пов'язана з фактичним дотриманням установлених законодавством умов, вимог, обмежень і заборон для обраного митного режиму щодо товарів і транспортних засобів, які є об'єктами митних правовідносин (Кекіш, 2014).

Виходячи із цілей дослідження, зосередимо увагу на митному режимі відмови на користь держави. В. Науменко вказаний митний режим зараховано до групи митних режимів, що застосовуються у випадку припинення зовнішньоекономічних операцій у зв'язку з неможливістю чи неефективністю проведення подальших дій з товарами на внутрішньому ринку через відсутність або втрату товарами споживчих якостей, відсутність документів, які необхідні для проведення митного оформлення товарів, унаслідок неплатоспроможності підприємства (Науменко, 2005).

У свою чергу, М. Мельник стверджено, що це різновид особливих митних режимів, специфіка якого полягає у звільненні від сплати митних платежів; незастосуванні заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; у нього можуть бути поміщені лише іноземні товари; для виключення завдання шкоди охоронюваним суспільним відносинам у сфері митно-правового регулювання застосовується за наявності дозволу відповідних органів державної влади (Мельник, 2016). Слушною видається й позиція Н. Осадчої щодо виокремлення такої нормативно-детермінуючої ознаки митного режиму відмови на користь держави, як відсутність будь-яких умов на користь власника товарів і транспортних засобів комерційного призначення в разі застосування (Осадча, 2009).

Отже, митний режим відмови на користь держави є комплексом взаємопов'язаних правових норм, що визначають якісно-процедурні умови відмови власника від іноземних товарів на користь держави при переміщенні товарів через митний кордон України без будь-яких умов на свою користь, а також сукупність митних процедур щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування й обумовлюють їх використання після митного оформлення.

2. Умови поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави

Виходячи з положень митного законодавства, які містяться в ст. 184 Митного кодексу України, можливим є виокремлення таких умов поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави: 1) у вказаний митний режим можуть бути поміщені виключно товари (виходячи з формулювання назви статті та її положень до транспортних засобів комерційного призначення її не може бути застосовано); 2) у вказаний митний режим можуть бути поміщені виключно товари, що не є українськими, а також товари, що втратили митний статус українських товарів; 3) уповноваженим суб'єктом визначено перелік товарів, які не можуть бути поміщені в митний режим відмови на користь держави (перелік може змінюватися залежно від об'єктивних обставин, що має нормативне відображення).

Виділення вказаних умов поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави потребує додаткової аргументації. Щодо неможливості передачі транспортних засобів комерційного призначення, то її опосередковано наявністю нормативного закріплення товарів як будь-яких рухомих речей, у тому числі

тих, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютних цінностей, культурних цінностей, а також електроенергії, що переміщується лініями електропередач (Митний кодекс України, 2012).

Стосовно того що товари повинні бути виключно не українськими (іноземними), то необхідно відштовхуватися від протилежного. Тобто можуть бути поміщені в митний режим відмови на користь держави ті товари, які не підпадають під одну з таких ознак: 1) є повністю отриманими (виробленими) на митній території України та які не містять товарів, увезених із-за меж митної території України. Товари, повністю отримані (вироблені) на митній території України, не мають митного статусу українських товарів, якщо вони отримані (вироблені) з товарів, які не перебувають у вільному обігу на митній території України; 2) є ввезеними на митну територію України та випущені для вільного обігу на цій території; в) їх отримано (вироблено) на митній території України виключно з товарів, зазначених вище (Митний кодекс України, 2012).

Перелік товарів, які не можуть бути поміщені в митний режим відмови на користь держави, визначається Кабінетом Міністрів України. Відповідно, станом на теперішній час до таких товарів зараховано: товари, які заборонено до ввезення в Україну, вивезення з України і транзиту через її митну територію; товари, що не перебувають на митній території України; товари, строк придатності для споживання або використання яких закінчився; товари, що потребують особливих умов зберігання (коли митний орган не має можливості забезпечити створення таких умов); товари, щодо яких не здійснено встановлені в ч. 1 ст. 319 Митного кодексу України види контролю (у разі необхідності їх застосування); товари, які вилучено митними органами відповідно до Митного кодексу України (крім товарів, щодо яких припинено провадження у справі про порушення митних правил шляхом компромісу); ядерні матеріали, радіоактивні та небезпечні відходи, особливо небезпечні хімічні речовини, отруйні речовини; товари, витрати на зберігання та реалізацію яких перевищуватимуть суму надходжень від їх продажу (Про затвердження переліку товарів, які не можуть бути поміщені у митний режим відмови на користь держави, 2012).

3. Процедура поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави

Усталеним є те, що поняття «процедура» визначається як будь-яка встановлена, прийнята послідовність дій для здійснення або оформлення чого-небудь чи офіційний порядок дій, виконання, обговорення (Евгенєва, 1984: 543). Процедура поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави є нормативно визначеним порядком відмови власника від іноземних товарів на користь держави при переміщенні товарів через митний кордон України без будь-яких умов на свою користь вибору, що має на меті забезпечення митних інтересів держави. Процедура поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави характеризується такими загальними ознаками: попередньо визначено порядок її застосування, через що досягається необхідний результат; норми, що визначають процедурну діяльність, закріплено на нормативно-правовому рівні; процедурні норми не стосуються внутрішньої сторони реалізації матеріальних норм, а лише передбачають зовнішній процес їх здійснення; нерозривність матеріальних і процедурних норм, що забезпечує взаємозалежність правотворчості та правореалізації, теорії та практики тощо (Авер'янов, 1998: 254).

Процедура поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави проходить декілька стадій розвитку, які послідовно змінюють одна одну, а саме:

- 1) подання до відповідного митного органу письмової заяви власника товарів, якою засвідчено його волевиявлення помістити товари в обраний митний режим;
- 2) перевірка й оцінка наданих відомостей уповноваженими митними органами;
- 3) надання керівником або вповноваженою ним посадовою особою відповідного митного органу дозволу власнику товарів на їх поміщення у митний режим відмови на користь держави (Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму, 2012).

Варто зазначити, що в межах першої стадії власником товарів має бути подано не лише заяву, а й низку додаткових документів, а саме: а) тих, що засвідчують право заявника розпоряджатися товарами; б) наявних товаротранспортних та інших товаросупровідних документів; в) інших документів, необхідних для підтвердження можливості поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави (за бажанням заявника).

На стадії перевірки й оцінки наданих відомостей уповноваженими митними органами, у зоні діяльності яких перебувають такі товари, є керівник або вповноважена ним посадова особа митного органу. Метою цієї стадії є встановлення відповідності товарів ознакам, які дозволяють їх помістити в митний режим відмови на користь держави.

Щодо надання дозволу на поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави, то його має бути затверджено відповідним рішенням шляхом заповнення відповідних розділів заяви. При цьому про прийняте рішення митний орган зобов'язаний невідкладно письмово повідомити особу, яка звернулася із заявою. У випадку прийняття негативного рішення стосовно можливості поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави можливою є факультативна стадія – оскарження прийнятого рішення.

4. Облік, зберігання, розпорядження товарами, які передано на користь держави

З моменту поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави вони повинні бути належним чином обліковані та оцінені. За вказані дії відповідає митний орган, що надав дозвіл на поміщення товарів у відповідний митний режим (Митний кодекс України, 2012).

До основних якісно-змістових вимог, що висуваються до порядку здійснення оцінки товарів, яких передано у власність держави на підставі їх поміщення в митний режим відмови на користь держави, можна зарахувати:

1) проведення попередньої оцінки товарів широкого вжитку і продукції виробничо-технічного призначення здійснюється за ринковими цінами, а також цінами, що регулюються (встановлюються) державою з урахуванням їх фактичного стану (товарного вигляду) та зносу;

2) проведення попередньої оцінки шкіряної сировини й хутра, зерна, овочів та іншої сільськогосподарської продукції, вільної від карантинних об'єктів, здійснюється за цінами їх можливої реалізації;

3) проведення попередньої оцінки культурних цінностей, а також предметів релігійного культу здійснюється на підставі рішень відповідних експертних комісій з питань повернення культурних цінностей, створених Мінкультури;

4) проведення попередньої оцінки товарів низької якості, нестандартних і тих, що були в ужитку здійснюється за цінами їх можливої реалізації тощо;

5) оцінка товарів провадиться комісією, яка утворюється органом, що здійснив його вилучення;

6) у разі виникнення розбіжностей в оцінці товарів між представниками комісії та у випадках, передбачених законодавством України, оцінка провадиться суб'єктами оціночної діяльності – суб'єктами господарювання (Про Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним, 1998).

Цікавим видається те, що, відповідно до чинного Порядку обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним, до суб'єктів, що утворюють комісію, обов'язково повинні бути зараховані: а) представники територіальних органів ДПС України; б) представники органів, що здійснили вилучення майна або зберігають його, – митних органів для цілей цього дослідження; в) представники фінансових органів та органів (суб'єктів господарювання), які здійснюватимуть розпорядження цим майном (Про Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним, 1998).

Як наслідок, складається акт опису, оцінки та передачі товарів, що були поміщені в митний режим відмови на користь держави. Усі примірники акта підписуються членами комісії та затверджуються в термін не пізніше трьох днів після його складення керівником чи заступником керівника відповідного митного органу. Саме вказаний документ є підставою для реалізації окремих товарів через підприємства роздрібною торгівлі, торгівлі біржі та аукціони, безоплатну передачу, знищення, утилізацію, переробку. Товари, що були поміщені в митний режим відмови на користь держави, зберігаються: а) митними органами у власних (орендованих) спеціально обладнаних приміщеннях (на майданчиках) або б) іншими організаціями шляхом передачі для зберігання на підставі укладення відповідного договору.

Щодо обліку товарів, які поміщено в митний режим відмови на користь держави, то він ведеться в спеціальних книгах за видами товарів із зазначенням відмінних ознак, попередньої вартості, місця його знаходження, а щодо спирту етилового, алкогольних напоїв і тютюнових виробів також зазначається інформація про зміну місця зберігання, спосіб розпорядження та місце знищення чи промислової переробки. Подальше розпорядження товарами здійснюється на підставі акта опису, оцінки та передачі майна, у тому числі реалізується через торговельні підприємства, аукціони, біржі, з якими укладені угоди на його реалізацію.

При обранні способу розпорядження товарами, які поміщено в митний режим відмови на користь держави, варто враховувати таке: 1) товари широкого вжитку і продукція виробничо-технічного призначення, продаж яких на аукціоні є економічно не вигідним, мають бути передані на реалізацію підприємствам роздрібною торгівлі за цінами, визначеними в акті опису, оцінки та передачі товарів; 2) окремі товарно-матеріальні цінності можуть бути безоплатно передані державним органам, установам та організаціям на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України; 3) у випадку відсутності сплати митних платежів товари можуть бути відчужені виключно за умови сплати мита й інших податків і зборів, передбачених законодавством під час його ввезення на територію України; 4) не вважається відчуженням передача отриманих товарів іншому структурному підрозділу митного органу; 5) контроль за цільовим використанням товарів покладається на митні органи, а також на контролюючі та правоохоронні органи в межах їхньої компетенції тощо (Про Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним, 1998).

Висновки. Проведене дослідження дає змогу стверджувати про наявність специфіки розпорядження товарами, які набуто на підставі їх поміщення в митний режим відмови на користь держави. Визначено, що митний режим відмови на користь держави є комплексом взаємопов'язаних правових норм, що визначають якісно-процедурні умови відмови власника від іноземних товарів на користь держави при переміщенні товарів через митний кордон України без будь-яких умов на свою користь, а також сукупність митних процедур щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування й зумовлюють їх використання після митного оформлення.

Виокремлено умови поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави: 1) у вказаний митний режим можуть бути поміщені виключно товари (виходячи з формулювання назви статті та її положень, до транспортних засобів її не може бути застосовано); 2) у вказаний митний режим можуть бути поміщені виключно товари, що не є українськими, а також товари, що втратили митний статус українських товарів; 3) у вказаний митний режим не можуть бути поміщені товари, перелік яких визначено уповноваженим суб'єктом (перелік може змінюватись залежно від об'єктивних обставин, що має нормативне відображення).

Установлено, що процедура поміщення товарів у митний режим відмови на користь держави проходить декілька стадій розвитку, які послідовно змінюють одна одну, а саме: 1) подання до відповідного митного органу письмової заяви власника товарів, якою засвідчено його волевиявлення помістити товари в обраний

митний режим; 2) перевірка й оцінка наданих відомостей уповноваженими митними органами; 3) надання керівником або вповноваженою ним посадовою особою відповідного митного органу дозволу власнику товарів на їх поміщення в митний режим відмови на користь держави.

Звернуто увагу на те, що при обранні способу розпорядження товарами, які поміщено в митний режим відмови на користь держави, варто враховувати таке: 1) товари широкого вжитку й продукція виробничо-технічного призначення, продаж яких на аукціоні є економічно не вигідним, мають бути передані на реалізацію підприємствам роздрібною торгівлю за цінами, визначеними в акті опису, оцінки та передачі товарів; 2) окремі товарно-матеріальні цінності можуть бути безоплатно передані державним органам, установам та організаціям на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України; 3) у випадку відсутності сплати митних платежів товари можуть бути відчужені виключно за умови сплати мита й інших податків і зборів, передбачених законодавством, під час його ввезення на територію України; 4) не вважається відчуженням передача отриманих товарів іншому структурному підрозділу митного органу; 5) контроль за цільовим використанням товарів покладається на митні органи, а також на контролюючі та правоохоронні органи в межах їхньої компетенції тощо.

Список використаних джерел:

1. Авер'янов В.Б., Цветков В.В., Шаповал В.М. Державне управління: теорія і практика. Київ : Юрінком Інтер, 1998. 432 с.
2. Евген'єва А.П. Словарь русского языка : в 4 т. 2-е изд., испр. и допол. Москва : Рус. яз., 1984. 750 с.
3. Кекіш І.П. Економічний зміст митних режимів. *Наука молода*. 2014. № 21. С. 140–147.
4. Мельник М.В. Інститут митних режимів в митному праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 22 с.
5. Мельник М.В. Митний режим у системі адміністративно-правових режимів. *Право та державне управління*. 2012. № 1 (6). С. 58–61.
6. Митний кодекс : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 10.01.2021).
7. Науменко В.П. Применение таможенных режимов в Украине: теория, практика, рекомендации : практическое пособие. Київ : Знання, 2005. 430 с.
8. Осадча Н.В. Митні режими та підходи до їх класифікації. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39765/16Osadcha.pdf?sequence=1> (дата звернення: 10.01.2021).
9. Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму : Наказ Міністерство фінансів України від 31.05.2012 № 657. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12#Text> (дата звернення: 10.01.2021).
10. Про затвердження переліку товарів, які не можуть бути поміщені у митний режим відмови на користь держави : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 427. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/427-2012-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.01.2021).
11. Про Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.1998 № 1340. URL: [/show/1340-98-%D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1340-98-%D0%BF#Text) (дата звернення: 10.01.2021).
12. Шульга М.Г. Митний режим: основи правового регулювання. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Серія «Економічна теорія та право»*. 2013. № 4. С. 270–280.

References:

1. Aver'ianov, V.B., Tsvietkov, V.V., Shapoval, V.M. (1998). *Derzhavne upravlinnia: teoriia i praktyka [Public administration: theory and practice]*. Kyiv : Yurinkom Inter [in Ukrainian].
2. Evgen'eva, A.P. (1984) *Slovar' russkogoazyka [Dictionary of the Russian language]*. (Vols. 1–4). Moscow: Rus. jaz [in Russian].
3. Kekish, I.P. (2014). Ekonomichnyi zmist mytnykh rezhymiv [Economic content of customs regimes]. *Nauka moloda – Science is young*, 21, 140–147 [in Ukrainian].
4. Melnyk, M.V. (2016). Instytut mytnykh rezhymiv v mytnomu pravi Ukrainy [Institute of customs regimes in the customs law of Ukraine]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
5. Melnyk, M.V. (2012). Mytni rezhym u systemi administratyvno-pravovykh rezhymiv [Customs regime in the system of administrative and legal regimes]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia – Law and public administration*, 1 (6), 58–61 [in Ukrainian].
6. Mytni kodeks: Zakon Ukrainy vid 13.03.2012 r. № 4495-VI [Customs Code: Law of Ukraine of March 13, 2012 № 4495-VI]. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> [in Ukrainian].
7. Naumenko, V.P. (2005) *Primenenie tamozhennykh rezhimov v Ukraine: teoriya, praktika, rekomendacii [Application of customs regimes in Ukraine: theory, practice, recommendations]*. Kiev: Znannja [in Russian].
8. Osadcha, N.V. (2009). *Mytni rezhymy ta pidkhody do yikh klasyfikatsii [Customs regimes and approaches to their classification]*. Retrieved from <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39765/16Osadcha.pdf?sequence=1> [in Ukrainian].
9. Pro vykonannya mytnykh formalnostei vidpovidno do zaiavlenoho mytnoho rezhymu: Nakaz Ministerstvo finansiv Ukrainy vid 31.05.2012 r. № 657 [On fulfillment of customs formalities in accordance with the declared customs regime: Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 31.05.2012 № 657]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12#Text> [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennia pereliku tovariv, yaki ne mozhut buty pomishcheni u mytni rezhym vidmovy na koryst derzhavy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21.05.2012 r. № 427 [On approval of the list of goods that cannot be placed

under the customs regime of refusal in favor of the state: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 21.05.2012 № 427]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/427-2012-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

11. Pro Poriadok obliku, zberihannia, otsinky konfiskovanoho ta inshoho maina, shcho perekhodyt u vlasnist derzhavy, i rozporiadzhennia nym: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25.08.1998 r. № 1340 [On the Procedure for Accounting, Storage, Valuation of Confiscated and Other Property Transferring to State Ownership and Disposal: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 25, 1998 № 1340]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1340-98-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
12. Shulha, M.H. (2013) Mytnyi rezhym: osnovy pravovoho rehuliuвання [Customs regime: basics of legal regulation]. *Visnyk Natsionalnoi yurydychnoi akademii Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho – Bulletin of the National Law Academy of Ukraine named after Yaroslav Mudryi*, 4, 270–280 [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.2.22>

AKTUALNE PYTANIA DOTYCZĄCE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA NARUSZENIE USTALONEGO PORZĄDKU ORGANIZACJI I PROWADZENIA POKOJOWYCH ZGROMADZEŃ

Yevheniia Kobrusieva

kandydat nauk prawnych, docent,

docent Katedry Prawa Administracyjnego i Karnego

Dnieprzańskiego Narodowego Uniwersytetu imienia Ołesia Honczara (Dniepr, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-4225-9657

Kobrusieva@gmail.com

Adnotacja. W rozwijającym się społeczeństwie demokratycznym, które jest otwarte na zmiany, wolność, z której korzysta pewna grupa społeczna lub zdecydowana większość ludności, ważną rolę odgrywa stosunek ustawodawcy do pokojowych zgromadzeń w kontekście zapewnienia porządku publicznego. Szeroki zakres politycznych przyczyn lub przekonań może wywołać publiczne oburzenie, które z kolei może przybierać różne formy publicznych zgromadzeń.

Koncentrujemy nasze badania na administracyjnie prawnym zapewnieniu prawa do pokojowych zgromadzeń w kontekście międzynarodowych standardów i doświadczeń zagranicznych. Zilustrowaliśmy analizę orzeczeń sądowych w sprawach o wykroczenia administracyjne zgodnie z art. 185-1 Kodeksu Ukrainy o Wykroczeniach, który określa odpowiedzialność za naruszenie ustalonego porządku organizacji lub przeprowadzenia zebrań, spotkań, procesji ulicznych i demonstracji. Podkreślono, że realia społeczeństwa ukraińskiego budzą wysoką aktywność i chęć obywateli do rozwiązywania problemów Państwa dotyczących ich wspólnych interesów bezpośrednio z wykorzystaniem prawa do pokojowych zgromadzeń. Pomimo znaczenia przestrzegania praw politycznych obywateli w państwie oraz przepisów dotyczących wolności zebrań, spotkań, procesji ulicznych i demonstracji, które są określone w Konstytucji Ukrainy i nadal nie są odpowiednio określone w obowiązującym prawie, często są ograniczone, a nawet po prostu naruszone. Autor zwrócił uwagę, właśnie na badania orzeczeń sądowych na podstawie art. 185-1 Kodeksu Ukrainy o Wykroczeniach w sprawach o naruszenie prawa obywateli do pokojowych zgromadzeń, i stosowania praktyk Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, przy rozpatrywaniu spraw jako źródła prawa.

Z analizowanych orzeczeń autor sformułował, że w niektórych przypadkach, w pewnych okolicznościach, obowiązuje zakaz wykonywania prawa do wolności pokojowych zgromadzeń, ponieważ błędne postrzeganie przez obywateli realiów wydarzeń publicznych i obecność konfrontacji między zwolennikami niektórych partii politycznych może prowadzić do zamieszek, zakłócać spokój publiczny, zagrażać życiu i zdrowiu publicznemu, co z kolei utrudni pracę organom ścigania w celu ochrony porządku publicznego podczas masowych wydarzeń w miastach lub innych miejscowościach.

Słowa kluczowe: spotkania pokojowe, standardy międzynarodowe, podmioty zapewniające prawo do spotkań pokojowych, społeczeństwo obywatelskie.

CURRENT ISSUES REGARDING RESPONSIBILITY FOR VIOLATION OF THE ESTABLISHED PROCEDURE OF ORGANIZATION AND HOLDING OF PEACEFUL ASSEMBLIES

Yevheniia Kobrusieva

Ph. D. in Juridical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Administrative and Criminal Law

Oles Honchar Dnipro National University (Dnipro, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-4225-9657

Kobrusieva@gmail.com

Abstract. In a developing democratic society that is open to change, the freedoms enjoyed by a particular social group or the vast majority of the population play an important role in the legislator's attitude to peaceful assembly in